

PATRI DILECTISSIMO

PETRO LALOUETTE,

EQUITI ORDINIS REGII,

DOCTORI MEDICO, ACTUS PRÆSIDI.

NULLUM est, Pater optime, majus desperatione malum, & fuit illa quidem mihi ratio cur hanc præ cæteris quæstionem evolvendam susceperim; cum enim tuis premerer ipse malis teque eâ, quæ ad periodicas est referenda cæcitate non leviter afflictum cognoscerem; quid posset nobis esse solatio quæsivi impatiens. Id autem inveni, quod experientiâ ratiocinioque facilè comprobarem; de eâ scilicet, quæ periodos habet, Amaurosi non esse omninò desperandum. Quam igitur mea in te pietas omni desiderio prosequitur, & jam prægustat, spei oblatæ lucem ne rejice. Quæ si te juverit, nihil dulcius, optime Parens, nihil optatius poterit contingere amantissimo tuî & observantissimo Filio.

J. Fr. A. LALOUETTE, Baccalaureus.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, *manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ menſis Januarii, anno Domini* M. DCC. LXXIV.

M. PETRO LALOUETTE, Regii ordinis Equite, Doctore Medico, Præſide.

An fauſtum ſit omen quâlibet in Amauroſi periodus?

I.

NULLIS in hujus-ce terræ punctis, illibatâ prorsùſque ſtabili ſanitate fruitur gens humana. Suis regio quæcumque ætas & conditio peculiaribus morbis affligitur. Ruri ſolida fibrarum compages, denſa fluidorum diatheſis indefeſſorumque laborum intenſitas inflammationes ſæpiſſimè creat : urbi verò torpet corpus, gracileſcit fibra, perpetuis vigiliis torquetur irrequieta mens, ſenſibilitaſque, ut ita dicam, acuitur, & ad ſummum evehitur. Morbi nervorum indè creſcunt, attentique clinici ſpaſmi veſtigia quâlibet in ægritudine reperiunt. Sed quam obſcurâ caligine nervorum involvitur theoria! ramificationes tenuiſſimas ſolerti manu proſequuntur in vanum fortè ſudantes Anatomici. Cerebri concamerationes non ſedulo minùs ſcalpello viſitant & admirantur. Nerveæ verò fibræ variarumque cerebri provinciarum naturam & uſus genuinos quibuſdam tantum effectibus noſcunt, profundiſque tenebris manent obruta ſenſibilitatis myſteria. Cæcutit igitur in theoriâ Phyſicus, fictitiam phænomenorum rationem reddens, nec-non Medicus empiricè ſanans.

Omnibus autem nervei ſyſtematis morboſis immutationibus conveniunt verba hæc ; ſivè minima amplificans ab acerbiſſimis mæroribus ad vividiſſima gaudia mens ſubitò tranſeat, ſivè nimis vibratilis fibra motus cieat inordinatos, ſivè nimis diù tenſa, motave, jaceat immobilis & atona, ſivè fons ipſe ſenſibilitatis labem quamdam concipiat, & intimis in penetralibus perturbetur, ſivè tandem ſenſuum organa proprio defraudentur munere. De morbis ergò quibus afficitur

optica pulpa, dicas idem, & præcipuè de Amaurosi, quæ nihil aliud est quàm cæcitas à læso nervo secundi paris orta. Tristissima tamen istius ægritudinis natura, quamvis ignota sit, medelaque difficillima, non est semper desperandum quin amica lux ægro rursùs affulgeat, ipsumque quibusdam saltem radiis consoletur. Quinam sint autem casus in quibus spes aliqua superstes remediorum idoneorum suadeat applicationem, inquirendum hodiè suscipimus.

I I.

GUTTAM serenam definit Hoffmannus eam cæcitatis speciem in quâ sani videntur oculi tàm in membranis, quàm in humoribus, cum pupillâ immobili & sæpissimè magis dilatatâ. Dividitur à clinicis in chronicam minùs sanabilem & acutam, perfectam & imperfectam, periodicam & non periodicam. Chronica dicitur quandò sensim sine sensu labefactantur vires oculi, amittiturque visio: acutam verò vocant si repentè ac subitò luce privatur æger. Perfecta meritò habetur ea quæ sub obscuriori velo ne levissimos quidem luminis radios admittit; imperfecta quæ lumini a tenebris distinguendo non omninò reddit organum impar; periodica quæ lucem modò tollit, modò restituit ægris impatientibus, & adhuc sperantibus; non periodica tandem quæ lumen per vices non recurrere sinit, ægrumque ab obscuriori semper ducit in obscurius.

Hæ autem variæ Amauroseôn species causâ differunt & sede.

1°. Quæ dicitur acuta sæpissimè nimio debetur sanguinis impulsui, per innumera vasa nervum opticum, vel illius pulposam expansionem concomitantia. Chronica verò ab obstructione vel excrescentiâ sensim in vicinia pullulante, vel ab intimâ lentâque nervei texti perversione, vel, ut ità dicam, tabe nascitur. Perfecta vel imperfecta nuncupatur utraque, ratione symptomatum intensitatis. Quam tandem periodicam vocant, ea duplici potest referri causæ, vel enim plethoræ locali metastasive succedit, quibus sublatis, & ad alia translatis imminuetur morbus ipse, & tunc est per accidens; vel essentialiter à spasmo procedit, qui nervos ad sensationes oppositas subitò, facilèque transeuntes accommodat. Ultimæ huic speciei annumerari debet ea quæ levissimam objectorum distinctionem, luminisque perceptionem quamvis non permittat, ipsius tamen sensationem obscuram, & quasi fallacem, modò cum pupillæ coarctatione, modò tenebrarum sensationem aliquam cum ejusdem pupillæ dilatatione, per vices periodicas, admittit.

2°. Sedes etiam in variis Amaurosibus varias esse demonstrat autopsia. Constat enim ex observationibus à Boneto & Morgagno collectis, gracilem, tenuem & siccum repertum fuisse nervum secundi paris, vel nimio sanguine turgentem, quandòque in foramine optico exostosibus angustato strangulatum, abundanti compressum pinguedine, vel scirrhoso tumore coarctatum; non desunt qui vesicam aquoso latice plenam propè nervorum decussationem invenerint, vel fluidum circà thalamos opticos effusum & premens, vel concretiones lapidosas in origine substantiâque nervi ipsius hærentes; alii globum oculi majorem, nervum verò imminutum; alii contrà contabescentem totum observarunt oculum. Sunt tandem plurimi casus in quibus sagacem practici fugit aciem occulta morbi sedes. Sint in exemplum cæcitas oborta a Laudano vel Opiato quocumque; a convulsione per vulnera quædam exteriora; a contorsione spasmodica nervi optici, ut refert Morgagnus; a defectu fluidi vitalis; a fibrarum organi laxitate; ab epilepsiâ; a morbis spasmodicis quæ ultimæ possunt ferè omnes recurrentibus gaudere periodis, causasque non adeò rebelles ac primæ agnoscunt. Jam verò discrimina, ratione sedis, & causæ, cæcitates inter periodicas & non periodicas, quosdam spei radios per caliginem sparsos ad ægrum usque mittunt, ulteriori adaugendos examine.

III.

PERIODUM in morbo quocumque explicari difficillimè, probant infelicia numerosaque Physicorum systemata, dùm intermittentium theoriam evolvere tentant Alii enim saburram accusant intestinalem, quæ circulationis vias ut absorpta relegat, determinatis eget temporibus. Animam alii supponunt ab inimico perterritam, totisque viribus hostilia retundentem tela, periodicis vicibus, ac per intervalla, sic nisus dispertiri, ne continuo nimium labore defatigata fatescat, & ad secundum prælium fiat impar. Ut ut sit, periodum nerveum esse symptoma cum Clariss. Swietenio sentimus, demonstrantque frigoris effecta in intermittentibus, dolores periodici, febres anniversariæ, morbi regularibus intervallis recurrentes & terrore incussi, remittentium exacerbationes sensibilitate & irritantibus auctæ, accessiones post perfectam saburræ intestinalis eliminationem, novâ vi torquentes ægrum, & alia, quæ clinicorum opera legendo, sese præbent rationum argumenta.

Periodum in Amaurosi nervis etiam esse referendum credere quid vetat? Suadent analogia & observatio. Multiplex autem distinguendus venit Amauroseos periodicæ status, quæ spasmis semper insignitur, doloribus cephalalgicis, convulsionibus localibus, vel universis, aliove symptomate nerveo declarandis; in aliis enim redintegratur visio tempore relaxationis & induciarum; in aliis è contrà accessionis tempore. Accedit & aliud discrimen sedulò observandum. Sunt quibus in instanti periodico cæcitatis, velo nigro obvelantur oculi cum pupillâ laxiori & dilatatâ, remissioneque symptomatum; aliis è contrà remanet lucidorum radiorum incommoda continuaque decussatio, cum annuli pupillaris constrictione. Quandoque tandem observantur utraque phœnomena in statis regularibusque temporibus, modò cum dilatatione, modo cum pupillæ constrictione. Duæ autem inter plurimas stent observationes pro doctrinæ specimine, fulcimineque veritatis. Prima ab Hoffmano instituta fuit, & habita in puellâ novenni, quæ postquàm catharris glandulosisque colli tumoribus, narium siccitate vomituque cum Cephalalgiâ conflictata fuit, tandemque sanata, paulò post aeri sese exposuit frigidissimo. Mox in Epilepticum incidit affectum cum oculis fixis & omni sensuum abolitione. Sed linquentem mox revocans animam biliosa vomuit. Vehementissimis cruciata fuit capitis doloribus, acieque suâ privati sunt oculi. Tantisper remiserunt dolores, perstitit cæcitas, redieruntque Epileptici subsultus. Administratis antispasmodicis leniterque diaphoreticis, sudore largo totum diffluxit corpus, cumque sudore redintegrata fuit visio. Sequentibus diebus recurrerunt dolores, spasmi, & cæcitas, quæ cum sanitatis reditu, symptomatumque remissione quotidie suâ vice fugabatur, sed imminuta sensim sine sensu paroxismi vis spem anxiæ menti reduxit, integraque visionis acies puellæ reddita fuit.

Secundam præstitit quatuordecim annos nata adolescentula, cui, quamvis omnia simul accederent pubertatis signa, menstruus tamen fluxus nondum apparuerat. Mox Paralysi tentata fuit duabus in extremitatibus inferioribus, motuque convulsivo in musculis colli, quo dextrorsum sinistrorsumque agitabatur caput. Sed cæcitas intereà oborta fuit cum vehementi pupillæ constrictione, vixque ferendâ luminis indistinctâ sensatione. Adhibitis autem antispasmodicis & pediluviis, rediit post dies quatuordecim tam optata visio, cum dilatato nimis annulo pupillæ. Post menses aliquot symptomatibus iisdem conflictata fuit cum eodem exitu prospero, pedibus in sabinæ decoctione immersis, applicatoque suprà umbilicum asæ fœtidæ emplastro. Tertiâ tandem vice recurrente morbo, quamvis longiùs protracta fuit cæcitas, iisdem tamen omninò fugata fuit remediis. Mus-

culos autem colli convulsivè semper motos fuisse observandum est, primisque visionis temporibus lumen non adeò vividum quàm anteà, sed moderatum apparuisse. Postquam verò talia attulimus exempla, nonne pronum est ut sequentia veluti conjecturas valdè probabiles habeamus & offeramus?

Si ægri nervus naturali tono privetur, luminis perceptioni jam non est ampliùs idoneum organum. Vigente autem spasmo affluunt novæ vires, fibra majori tensione gaudet, restituiturque quod ipsi ad sensationem deficiebat anteà. Non est ergò mirum, accessionem reddere visum; si contra nervus ægri sensibilior, ac, ut ita dicam, vibratilior, luce vividiori perculsus, convellatur, tunc tempore spasmi cœcitas accedet, & jam denuò cessabit redeunte symptomatum remissione novâ, quæ si non perfecta detur in systemate nervorum admodùm vibratili, continua tunc splendidi veli sensatio afficiet ægrum. Apparentia verò nigri vel albi per vices periodicas redeuntis sine distinctâ perceptione objectorum, rapiditati nimiæ debetur, quâ spasmus atoniæ & atonia spasmo succedit.

I V.

DETERMINATA morborum classe cui referenda venit Amaurosis, enumeratis variis Amauroseôn speciebus, sedibus, & causis, stabilitâ periodicarum divisione, enucleatâ quantùm in nobis est, & explicatâ periodi generatim sumpti, & quatenùs ad guttas serenas spectat naturâ, ipsiusmet periodi tandem phasibus decompositis, & sub variis respectibus consideratis, restat ut quid remedii genus possibile sit, perscrutari breviter conemur, propositasque solvamus objectiones.

Necessaria est adeò distinctio superiùs allata, ut discrimen magnum afferat variis in agendi modis clinicorum.

1o. Gutta serena periodica per accidens, quæ nocivis debetur humoribus sivè metastasi, sivè degenerescentiâ nervum lædentibus, curationis spem non omninò excludit; evacuato enim sanguine, superfluo si detur plethora; purgatis per alvum humoribus si turgeant; fonticulorum & vesicantium ope derivatâ metastasi, si migravit acris latex quidam; discussâ, si quæ sit, hydragogis & aperientibus, serosâ colluvie; non ne potest fieri liberior optica pulpa, suumque in statum redintegrari? Sic puella de quâ superiùs actum fuit, sanitati reddita, integra recuperavit visionis commoda.

2o. Periodica & spasmodica Amaurosis duplex est. Vel enim periodicè datur & distinctè objectorum perceptio, vel confusè tantùm vividi luminis sensatio. quod fit intermissionis vel spasmi tempore. Hujus autem cessante causâ, cœcitatem cessaturam esse non est quòd desperemus, intermissionesque quò liberiores, eò noxa minor erit. Antispasmodica verò sola, anodyna, leniterque sudorifera vix tentanda veniunt. Sive enim roborantia, sive relaxantia suadeas, perniciosum æquè damnum hinc ægro posset accidere. Nam in hisce fere omnibus Amauroseôn speciebus tempus spasmi datur & atoniæ, quorum unum si imminuas, alterum auges. Paucissimis ergò tunc utendum remediis, naturæque confidendum, quæ sœpissimè sola sanat, necessariamque medelam affert; nullis autem in casibus de salute desperandum.

V.

OBJICIES 1o. Recurrentes paroxismi naturæ imbecillitatem demonstrant; quæ non potest hostem constanti fugâ procul arcere. Sed demonstrant iidem naturæ vim, quæ insultu quolibet, non instanti succumbens oneri, victricem saltem quoad tempus sese præbet, ita ut cuicumque prælio succedat victoria, quæ tandem omnibus numeris absolvi potest, & reverà quandoque absolvitur. Tunc

enim fit remiſſio ſymptomatum perfectior eâdem ratione quâ periodicæ cœcitatis imminuetur intenſitas. Objicies 2 . Sunt plures Amauroſes non periodicæ quarum cura feliciter ſucceſſit. Talia Theſeos non præpediunt veritatem. Sufficit huic ſi periodus ſemper fauſtè ominetur, ſi paroxiſmi, vim vitalem majorem ſemper demonſtrent, ſi cauſa tunc levior faciliùs ſuperanda ſit, ſi tandem morbi ſedes non tàm altis hæreat radicibus; hæc autem omnia comprobant theoria & obſervatio, firmiſſima duo ſcientiæ Medicæ fundamenta. Objicies 3o. Tales in morbo phaſes vitium in nervo ſedere demonſtrant, ideò magis pertimeſcendum. Reverà ferè ſemper tunc læſio datur in nerveo ſyſtemate, & præſertim in opticâ pulpâ; ſed tonum adhuc ſuperſtitem, vitamque ut ita dicam, tenacem annunciant viſionis ſeu ſaltem luminis indiſtincti per vices recurrentis ſymptoma, ſecus ac in non periodicis in quibus fit continua cæcitas. Amauroſes periodicæ ſive ſint per accidens & humoroſæ, ſive ſpaſmodicæ & eſſentiales, non igitur opacæ damnant ægros cæcitati; non perpetuis ibunt neceſſariò ſub umbris; nova profundas expellere poteſt aurora tenebras; quæ lux per intervalla fulget, ipſis abſolutè reſtitui poteſt, remanetque in fundo benignæ ſpei ſolatium :

Ergò fauſtum omen quâlibet in Amauroſi periodus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Auguſtinus COUTAVOZ, *Anatomes & Artis obſtetriciæ in gratiam Matronarum Profeſſor deſignatus.*

M. Thomas LEVACHER DE LA FEUTRIE, *Anatomes & Artis obſtetriciæ in gratiam Matronarum Profeſſor.*

M. Bartholomæus-Tuſſanus LE CLERC, *Conſiliarius Medicus Regis Ordinarius in ejus Caſtelleto.*

M. Dominicus-Joannes DE LA BICHE, *Regis Exercituum in Inſulâ S. Dominici Medicus.*

M. Bertrandus DUPUY.

M. Ludovicus-Gabriel DUPRÉ, *Sereniſſimi Principis Condæi Conſiliarius Medicus.*

M. Joannes-Baptiſta-Eugenia DUMANGIN.

M. Joannes COLOMBIER.

M. Antonius PETIT, *in Horto Regio Anatomes & Chirurgiæ Profeſſor, è Regiâ Scientiarum Academiâ, & Militarium Regni Noſocomiorum Inſpector.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-FRANCISCUS-ACHILLES LALOUETTE, Pariſinus, Eques, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, Theſeos Auctor. A. R. S. H 1774. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi. 1774.